

**Välisvahenditest rahastatavate
toetusmeetmete regionaalse mõju
suunamisest**

Austatud minister

Tasakaalustatud regionaalne areng on Eesti riigi tuleviku ning elanike hea käekäigu seisukohalt ülioluline. Seni on regionaalse arengu suunamiseks kavandatud jõupingutusi kajastatud Eesti regionaalarengu strateegias, mille kehtivusaeg lõppes möödunud aastaga. Uueks Eesti riigi pikaajalise arengu kavandamise aluseks on strateegia „Eesti 2035“, mis rõhutab regionaalse dimensiooni tugevdamise läbivat vajadust valdkonnapoliitikates. Riigihalduse ministri ülesandeks on koostada regionaalse arengu tegevuskava ehk seda protsessi koordineerida ning ministeeriume oma sisutegevuste regionaalse dimensiooni tugevdamisel toetada. Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammi 2021-2023 kohaselt tuleb riigihalduse ministril esitada ülevaade regionaalse arengu tegevuskava koostamisest aprillis 2021.

Koostatava regionaalse arengu tegevuskava sisuks on suunata valdkonnapoliitikate panust ja tegevusi riigi regionaalarengu eesmärkide saavutamiseks ning täpsustada, kuidas „Eesti 2035“ regionaalarengut puudutavate sihtide saavutamist seiratakse. See tähendab vajadust analüüsida valdkondlikes arengukavadades kavandatavate meetmete ja tegevuste mõju regionaalsele arengule ning leida võimalusi, kuidas saavutada valdkondlikke eesmärke samaaegselt regionaalset tasakaalustatust suurendades.

Regionaalse arengu tegevuskava koostamist ette valmistades oleme kaardistanud olulisemad regionaalse arengu juurprobleemid, mis väljenduvad piirkondlikus ebavõrdsuses

- 1) inimeste töö- ja tööalastes eneseteostusvõimalustes;
- 2) inimeste sissetulekutes ja vaesuses;
- 3) inimeste tervises ja tervena elatud eluajaks;
- 4) inimeste ühiskonnaelus osalemise ning vaba ajaga ja haridusega seotud eneseteostuse võimalustes;
- 5) liikumisvõimalustes ja ühendustes;
- 6) inimeste igapäeva elutingimustes;
- 7) ettevõtete konkurentsivõimes ja ligipääsus kapitalile;
- 8) ettevõtetele vajalike oskustega tööjõu kättesaadavuses;
- 9) KOVde finants-, haldus- ja piirkondliku arengu kujundamise võimekuses ning
- 10) KOVde arenguväljavaadetes seoses rände ja elanike arvu muutustega.

Juurprobleemide avaldumist kirjeldav lühianalüüs on toodud välja kirja lisas 1.

Regionaalse arengu tegevuskava ulatus hõlmab kõiki valdkondlike arengukavade meetmeid ja tegevusi, mis loetletud juurprobleemidega seonduvad. Tegevuskava koostamise esimeses etapis keskendume uutele välisvahenditest rahastatavatele meetmetele, kuna uue perioodi meetmete kavandamine on algamas ning see protsess hõlmab samuti regionaalse mõju kaardistamist ja toetuse andmise tingimuste kujundamisel „Eesti 2035“ sihtidest, sh tasakaalustatud regionaalse arengu eesmärkidest lähtumist. Ühtekuuluvuspoliitika meetmete võtmerolli piirkondlike erisuste tasandamisel rõhutatakse ka Euroopa Komisjoni 2019. aasta raportis Eesti kohta¹ (ptk 3.4.3), kus juhitakse tähelepanu, et valdkondlike ja regionaalse arengu eesmärkide suunas tuleb liikuda samaaegselt. Tasakaalustatud regionaalse arengu eesmärgi eest vastutava ministeeriumina soovime teid kavandatava tegevuse regionaalse mõju hindamisel ja sekkumise kujundamisel toetada kavandamise võimalikult varasest faasist alates.

Oleme esimese sammuna omalt poolt andnud esialgse hinnangu kavandatavate SF 2021-2027, taaskäivitamise rahastu, CO2 kauplemistulust toetatavate ning Moderniseerimisfondi meetmete puutumusele tasakaalustatud regionaalse arengu eesmärgiga (vt tabelit lisas 2). Tabelis on ära märgitud meetmed, millel on potentsiaal aidata regionaalarengu juurprobleeme leevendada, kuid mis regionaalsete erisustega mitteamvestava lähenemise korral võivad juurprobleemi hoopiski süvendada. Samuti oleme iga puutumust omava meetme puhul tabelisse märkinud seose, millisele juurprobleemile vastav meede eeldatavalt kõige suuremat mõju omab.

Järgmise sammuna on valdkonnaministeeriumidel regionaalarengu juurprobleemidega puutumust omavate meetmete puhul vaja hinnata, millisel viisil sekkudes oleksid valdkondlikud ning regionaalarengu eesmärgid kõige paremini üksteisega kooskõlas. **Selleks palume teil kirjale lisatud tabelisse (lisa 2) iga oma ministeeriumi poolt välja töötatava toetuskeemi kohta märkida, milliseid lahendusi tasakaalustatuma regionaalse arengu eesmärgi saavutamiseks oma regionaalarengu juurprobleemidega puutumust omavates meetmetes kavandate.**

Analüüsi hõlbustamiseks saate tugineda lisas 1 toodud juurprobleemide olemuse kirjeldusele, senisele kogemusele sarnaste meetmete regionaalsest jaotumisest, taotlemisprotsessi kulgemisest, piirkondlike partnerite senisest tagasisidest jne. Abiks on ka riiklike arengukavade mõjude hindamiseks loodud kontrollküsimustik. Oleme lisas 3 toonud välja loetelu erinevatest võimalustest sekkumisi regionaalsele arengule positiivses suunas kujundada. Loetelu ei ole kindlasti ammendav, küll aga annab loodetavasti ideid, millele mõelda ning mida kaaluda, arvestades sealjuures vajadust saavutada valdkondlikud eesmärgid.

Teie tagasisidet ja ettepanekuid ootame 15. aprilliks k.a. Oleme omalt poolt valmis andma lisaselgitusi ja nõuandeid, mis oleksid toeks kirjas soovitud sisendi andmisel.

Ministeeriumide tagasiside alusel valmib esmane ülevaade regionaalarengu tegevuskava koostamisest, mis esitatakse Vabariigi Valitsusele. Sellele järgneb tegevuskava koostamise teine etapp, mis laieneb ka teistele valdkondlike arengukavade ja programmide tegevustele, millel on regionaalarengu juurprobleemidele oluline mõju. Ka nende tegevuste osas soovime

¹ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/2019-european-semester-country-report-estonia_en.pdf

koos teiega arutada võimalusi, kuidas nende mõju tasakaalustatud regionaalsele arengule võimendada. Selles etapis plaanime lisaks kirjaliku tagasiside küsimisele ministriumidega läbi viia ka kohtumised tehtud ettepanekute läbiarutamiseks. Protsessi lõpptulemuseks on regionaalarengu tegevuskava lõppversioon, millest saab loodetavasti teekaart regionaalselt tasakaalustatuma Eestini.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jaak Aab
riigihalduse minister

Lisa(d):

Lisa 1 - Ülevaade regionaalarengu juurprobleemidest

Lisa 2 - Välisvahenditest rahastatavate meetmete puutumus tasakaalustatud regionaalse arengu eesmärgiga

Lisa 3 - Loetelu võimalustest meetmete kujundamisel regionaalsele arengule positiivses suunas

Lisaadressaadid:

Keskkonnaministeerium

Kultuuriministeerium

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Riigikantselei

Siseministeerium

Sotsiaalministeerium

Liis Palumets 611 3139

Liis.Palumets@fin.ee